

«ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΔΙΟΝΥΣΙΑ»

*ΙΔΕΑ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ & ΣΥΝΘΕΣΗ:
Κ. Χ. ΜΥΡΗΣ*

Κ.Θ.Β.Ε. – 2011

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Δάσκαλος.....
Μαθήτρια.....
Οιδίπους επί Κολωνώ.....
Αντιγόνη (από Κολωνώ).....
Προμηθέας.....
Ιφιγένεια εν Αυλίδι.....
Κασσάνδρα (από Τρωάδες).....
Κλυταιμνήστρα (από Αγαμέμνονα).....
Ορέστης (από Ορέστη).....
Ηλέκτρα (από Ορέστη).....
Ηλέκτρα (από Ηλέκτρα).....
Ορέστης (από Χοηφόρες).....
Φρύγας (από Ορέστη).....
Φύλακας (από Αντιγόνη).....
Άγγελος (από Βάκχες).....
Αίας.....
Εκάβη (από Εκάβη).....
Ελένη (από Ελένη).....
Σειλινός (από Κύκλωπα)
Λυσιστράτη.....
Μυρρίνη.....
Κινησία.....
Δικαιοπόλις.....
Χρεμύλος.....
Γριά (από Πλούτο).....
Α' Υπάλληλος (από Ιππής).....
Β' Υπάλληλος (από Ιππής).....
Αλλαντοπώλης (από Ιππής).....
Πραξαγόρα.....

(Μόλις σβήσουν τα φώτα, ανάβει ένα σποτ και, ακολουθώντας τον Δάσκαλο, φτάνουν στο κέντρο της ορχήστρας. Εκείνος φορά υποτυπώδες κοστούμι Οιδίποδος στον Κολωνό και κρατάει ραβδί τυφλού.)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ – («Οιδίπους επί Κολωνώ»):

Τέκνο τυφλού και γέροντα πατέρα,
Αντιγόνη σε ποιους τόπους
σε τι λογής ανθρώπους εφτάσαμε;
Ποιός στο ζητιάνο θα δώσει **τον Οιδίποδα**
τον επιούσιον άρτο του;
Με μάθαν την υπομονή τα πάθη μου
κι ο χρόνος ο μακρύς με δασκαλεύει,
μα πιο πολύ της ψυχής μου το φρόνημα.
Αν βλέπεις, παιδί μου, κάποιο κάθισμα
Σε τόπο κοινόχρηστο
ή στων θεών το άλσος
σταμάτα με και βόλεψέ με κάπου,
ώσπου να μάθουμε πού είμαστε φτασμένοι
κι απ' τους πολίτες
αυτού του τόπου ν' ακούσουμε
και θα συμμορφωθούμε σ' ό,τι μας πούνε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ:

Οιδίποδα, πατέρα δύστυχε,
όσο μπορώ να δω, ο χώρος είναι ιερός εδώ.
Μέσα στις φυλλωσιές ακούς
Πυκνά τα φτερουγίσματα,
παντού τα' αηδόνια κελαηδούνε.

Χορός – («Αντιγόνη») Χορός Ανδρικός

Πολλά γεννούν το δέος
το μέγα δέος ο άνθρωπος γεννά·
περνά τον αφρισμένο πόντο
με τις φουρτούνες του νοτιά,
στη μέση σκάβει το βαθύ
και φουσκωμένο κύμα·
και την υπέρτατη θεά, τη Γη
την άφθαρτη παιδεύει την ακάματη
οργώνοντας με τα καματερά
χρόνο το χρόνο φιδοσέρνοντας τ' αλέτρι.

Και των αστόχαστων πτηνών
τις φυλές κυνηγάμε τα βρόχια,
των αγρίων θηρίων τα έθνη,
των βυθών την υδρόβια φύτρα
με δίχτυα πλεγμένα στριφτά,

ο τετραπέρατος· τ' αγρίμι της βουνοκορφής
δαμάζει με τεχνάσματα· φορεί
στον αλόγων την πλούσια χαίτη ζυγό
και στον ταύρο, που βαρβάτος βοσκάει τα όρη.

Ένας τον άλλο δίδαξε λαλιά,
τη σκέψη σαν το πνεύμα των ανέμων,
την όρεξη να ζει σε πολιτείες·
πώς να γλιτώνει το χαλάζι μες στ' αγιάζι,
την άγρια δαρτή βροχή μέσα στον κάμπο,
ο πολυμήχανος· αμήχανος δε θ' αντικρίσει
τα μελλούμενα· το χάρο μόνο
να ξεφύγει δεν μπορεί·
μόλο που βρήκε ψάχνοντας και γιατρείς
σ' αγιάτρευτες αρρώστιες.

Τέχνες μαστορικές σοφίστηκε
που δεν τις βάζει ο νους,
κι όμως μια στο καλό, μια στο κακό κυλάει·
όποιος κρατεί τον ανθρώπινο νόμο
και του θεού το δίκιο, που όρκος το δένει φριχτός,
πολίτης· αλήτης και φυγάς,
όποιος κλωσάει τ' άδικο, μακάρι και μ' αποκοτιά,
ποτέ σε τράπεζα κοινή
ποτέ μου βούληση κοινή
με κείνον που τέτοια τολμάει.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ – («Προμηθέας Δεσμώτης»):

Μη θεωρείτε τη σιγή μου θρασύτητα
κι αυθάδεια. Σαράκι τρώει την καρδιά
να σκέφτομαι πώς έχω καταντήσει.
Κι όμως ποιος άλλος πρόσφερε τα δώρα
τα πολλά στους νέους θεούς έξω από μένα;
Ας μη μιλώ γι' αυτά. Τα ξέρετε, τι να τα λέω.
Ακούστε τώρα των θνητών τα πάθη.
Ζούσανε αιώνες πριν χωρίς τη λογική
κι εγώ τους φύτεψα συνείδηση και σκέψη.
Μομφή δεν έχω για τον άνθρωπο καμία
θα δείξω λέγοντας τι πρόσφερα μ' αγνή καρδιά.
Ματαίως βλέπαν πριν, κι ας βλέπαν
αφουγκράζονταν μα δεν ακούγαν. Εμπέρδευαν
τα πάντα στο μυαλό τους. Σπίτια προσηλιακά
πλινθόκτιστα δεν έχτιζαν, δεν ήξερα να πελεκούν
το ξύλο. Ζούσαν βαθιά στη γη σαν τ' αλαφρά μυρμήγκια
στ' ανήλιαγα σκοτάδια των σπηλαίων.
Σημείο βεβαιότητας δεν είχανε κανένα
να τους μηνά το έαρ των ανθέων, το θέρος
των καρπών και το χειμώνα. Τυχαία περιφέρονταν.

Ὡσπου τους έδειξα να ξεχωρίζουν καθαρά
ανατολές και δύσεις των αστέρων.
Μα βρήκα και τον αριθμό, βαθιά σοφία,
και των γραμμάτων το συνταίριασμα, μητέρα
των τεχνών, της εργασίας και της μνήμης.
Έξεψα πρώτος στο ζυγό καματερά,
που σκύβουν τον αυχένα στο φορτίο και στην ζεύγλα
για ν' αλαφρώσουν τους ανθρώπους απ' τους μόχθους.
Έβαλα γκέμια στ' άλογα και τ' άλογα στ' αμάξια,
αρχοντική χλιδή, καμάρι πλούτου.
Εγώ κι άλλος κανείς δε βρήκε για τους ναυτικούς
λινά πανιά και τα σκαριά που πλέουν στα πελάγη.
Τέχνες μαστορικές για τους θνητούς ο δόλιος βρήκα,
ο ίδιος όμως τέχνασμα δεν έχω
από την τωρινή μου συμφορά να μ' απαλλάξει.

ΧΟΡΟΣ:

Ανιάτα πάσχεις κι ο νους σου ξεστράτισε.
Σαν το κακό γιατρό που αρρώστησε
αμηχανείς. Δεν έχεις τρόπο φάρμακα
να βρεις τη νόσο να γιατρέψεις.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ:

Θ' ακούσεις τα υπόλοιπα και θα θαυμάσεις πάλι;
ποιές τέχνες, ποιά τεχνάσματα σοφίστηκα.
Το πιο σπουδαίο: αν κάποιος έπεφτε άρρωστος,
δεν έχει γιατρικό κανένα να πιει, να φάει,
ν' αλειφτεί. Χωρίς αντίδοτο μαράζωνε,
πριν να 'ρθω να τους δείξω εγώ ν' αναμειγνύουν
ακίνδυνα φαρμάκια και βοτάνια
που τις αρρώστιες όλες θεραπεύουν.
Τρόπους πολλούς της μαντικής edίδαξα
πρώτος εξήγησα τα όνειρα και ποια αληθεύουν.
Φανέρωσα το νόημα που κρύβεται στα ξόρκια
και το τυχαίο συναπάντημα στο τρίστρατο.
Ερμήνευσα σαφώς το πέταγμα των οiwωνών
με τα γαμψά τα νύχια. Σημεία δεξιά
κι άλλα ζερβά σημεία. Δίδαξα τις συνήθειες
του καθενός πτηνού, φιλίες, έχθρες μεταξύ τους,
ζευγαρώματα και πώς τα σμήνη σμίγουν.
Των σπλάχνων τους φανέρωσα την τρυφεράδα,
ποιο χρώμα να 'χουν για να ευφράνουν τους θεούς
και πώς αλλάζουν όμορφα σχήμα χολή και ήπαρ.
Σκέπασα τους μηρούς με ξίγκι πύρωσα
το κόκαλο της πλάτης κι έβαλα τους θνητούς
στο δρόμο για μια τέχνη δύσβατη.
Σημεία της φωτιάς φανέρωσα αόμματα πρωτότερα.
Έτσι μ' αυτά. Και τα κρυμμένα μες στη γη
αγαθά των θνητών, χαλκό και σίδηρο,
ασήμι και χρυσάφι, ποιος θα το πει

πως άλλος, πριν, τα βρήκε;
Κανείς, το ξέρω. Εκτός κι αν φλυαρεί ματαίως.
Με λίγα λόγια, μάθε μεμιάς τα πάντα:
Ο Προμηθεύς όλες τις τέχνες δίδαξε στον άνθρωπο.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ – («Ιφιγένεια εν Αυλίδι»):

Αν είχα πατέρα, τη μιλιά του Ορφέα
και να τραγουδώντας έσερνα τις πέτρες πίσω μου
κι αν με τα λόγια γήτευα εκείνους που ποθούνσα,
θα πάσκιζα τώρα μια τέχνη ξέρω,
να χύνω δάκρυα αυτό μονάχα μπορώ.
Ικεσίας κλαρί κρεμώ στα γόνατά σου
το κορμί μου, που η μάνα μου σου γέννησε
πριν της ώρας μου μη με σκοτώσεις γλυκιά η ζωή.
Μη με στείλεις να δω τον κάτω κόσμο.
Πρώτη σε φώναξα πατέρα μου και συ παιδί σου
Πρώτη στα γόνατά σου κάθισα σε γέμισα
χαρές και μου 'δωσες χαρές κι αγάπη.
Εσύ δε μου 'λεγες: ποιος ξέρει, κόρη μου,
σε τίνος τυχερού το σπίτι θα σε δω γυναίκα,
να λουλουδίζεις και να ζεις, καμάρι μου;
Κι εγώ δε σου 'λεγα κρεμάμενη στα γένια σου,
όπως και τώρα που σ' αγγίζει το χέρι μου
Κι εγώ, ποιος ξέρει; Τάχα θα σε δεχτώ ποτέ
το σπιτικό μου; Θα σε φιλέψω, πατέρα;
Θα σου ξοφλήσω τα κόπια σου για την προκοπή μου;
Εγώ τα θυμάμαι τα λόγια σου
Εσύ τα ξεχνάς και θες να με σφάζεις.
Μη, μα το Πέλοπα και τον πατέρα σου τον Ατρέα
Και μα τη μάνα μου που πόνεσες να με γεννήσει
Και τώρα πάλι περνά της λεχωνιάς τους πόνους
Τι φταίω εγώ για το γάμο της Ελένης
με τον Αλέξανδρο; Γύρευαν το χαμό μου, πατέρα;
Δες με, χάρισέ μου το βλέμμα σου και φίλησέ με,
σα θα πεθάνω, να σε θυμάμαι,
αν δε σε πείσουν τα λόγια μου.
Αδελφέ μου, είσαι μικρός για να συντρέξεις,
Μα δάκρυσε και συ, παρακάλα τον πατέρα, να μην σκοτώσει την αδερφή σου τις
συμφορές και τα μωρά τις νιώθουν, στον αέρα.
Να, πατέρα, βουβός ικετεύει κι αυτός.
Λυπήσου με, σπλαχνίσου τη ζωή μου.
Τα δυο μας στα γένια σου σε ξορκίζουμε,
αυτός πουλάκι στη φωλιά κι εγώ ξεπεταρούδι.
Ένα λόγο μονάχα θα πω και θα νικήσω
γλυκιά η ζωή κι ο θάνατος μαυρίλα
είναι τρελός όποιος ποθεί το θάνατο.
Κάλλιο πικρή ζωή παρά καλή θανή.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ – («Τρωάδες») + Χορός + Μάσκες ΟΛΟΙ:

Ψηλά τις λαμπάδες.

**Να πλημμυρίσει με φως
το στερέωμα.**

**Κομίζω στο σύμπαν
το φως.**

**Θα λαμπρύνω το παν,
θα φωτίσω το παν,
θα καθάρω το παν
με το φως το σεμνό
της λαμπάδας.**

**Θ' αγιάσω τούτον το ναό
με την λαμπρή φωτοχυσία.**

**Υμέναιε, βασιλιά
του νυμφώνα.**

**Μακάριος ο νυμφίος
μακάρια κι εγώ η νύμφη
που θα πλαγιάσω στην κλίνη
τη βασιλική του Άργους.**

**Ω, Υμέναιε, Υμέναιε,
βασιλιά του νυμφώνος.**

**Μητέρα, θρηνείς με ποταμούς
δακρύων**

**τον πεθαμένο πατέρα μου
κι εγώ ανάβω τις γαμήλιες
λαμπάδες,**

**το φως να λαμπρύνει,
να καταυγάσει το παν,
να δοξάσει την αίγλη σου,**

**Υμέναιε,
να φωτίσει το σκότη,**

**Εκάτη,
όπως καλεί το έθιμο
κι η τελετή του γάμου,**

**όταν κινούν να πάνε
στο νυφικό κρεβάτι
οι παρθένες.**

**Χτύπα τη φτέρνα στη γη
και σήκωσε ψηλά το πόδι.**

**Ανάλαφρα, κυματιστά
ξεκίνα το συρτό χορό.**

Ευοί, ευάν,

**όπως στη μακαρία εποχή
της ευτυχίας του πατέρα.**

**Σύρε τον ιερό χορό,
κράτα μου το μαντίλι, Απόλλωνα,
μπες πρώτος στο χορό
κι ακολουθώ σεμνά τα βήματά σου.**

Εγώ διακονώ

ανάμεσα στις δάφνες

του ναού σου, ιέρεια.
Υμέναιε, Υμέναιε, Υμέναιε.
Πιάσε, μητέρα, το χορό,
να δω το γέλιο στα χείλη σου,
χτύπα τη φτέρνα στο χώμα
να σειέσαι και να λυγιέσαι
και να χαίρεσαι.
Με τραγούδια του γάμου
χαρούμενα,
ξεπροβοδίστε, μακαρίστε,
και πέστε τα παινέματα
στη τυχερή νυφούλα.
Σεμνές κοπέλες της Φρυγίας,
πέστε και τα παινέματα
για το γαμπρό
που θα με κοιμηθεί
παρθένα.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ («Αγαμέμνων»):

Άλλα είπα πριν ανάγκης λόγια.
Δεν θα ντραπώ να πω τα ενάντια τώρα.
Σα στήνεις δολερή παγίδα στον εχθρό σου,
πρέπει να σε περνάει για φίλο. αλλιώς με βρόχια του χαμού
πώς θα το ζώσεις που να τα δρασκελίσει δεν μπορεί;
Από καιρό μελέτησα το σχέδιο μου πήρε χρόνο,
μα έφτασε η ώρα να λογαριαστούνε τα παλιά.
Εδώ που χτύπησα στέκω επάνω στα έργα μου.
Δε θ' αρνηθώ να πω τι μηχανεύτηκα
Για να μη φυλαχτεί και ξεφύγει το χάρο.
Μ' ένα δίχτυ πυκνό, σαν των ψαριών, τον τυλίγω.
Φόρεμα πλουμιστό θανάτου, δυο φορές τον χτυπώ
βογγάει δυό φορές λύθηκαν οι αρμοί του σωριάζεται
στο πάτωμα και τον χτυπώ τρίτη φορά.
Ταμένη προσφορά στο Δία σωτήρα
που προστατεύει τους νεκρούς στον κάτω κόσμος.
Πεσμένος κάτω την ψυχή ξερνά
Και πετιέται ψηλά το αίμα σκοτωμένο
Με βρέχει με μαύρες ψιχάλες δροσιάς κι ευφραίνομαι.
Δε χαίρεται λιγότερο ο σπόρος του σταριού
Καθώς με τη βροχούλα του θεού φουσκώνει.
Αργεΐτες σεβαστοί, χαρείτε δε χαρείτε,
Έτσι το πράγμα γίνηκε, το καμαρώνω.
Αν ταΐριαζε να κάνουμε σπονδές σε πεθαμένο,
γι' αυτόν εδώ το βρίσκω δίκιο μεγάλο δίκιο μάλιστα.
με τόσες γέμισε κατάρες το ποτήρι του σπιτιού
που γύρισε και μόνος του το ρούφηξε ως τον πάτο.

ΧΟΡΟΣ:

Τη γλώσσα σου θαυμάζω και τ' αχρείο στόμα

που πάνω στο κορμί του άντρα σου κομπάζει.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ:

Με κατακρίνετε σαν ανεμόμυαλη γυναίκα.
Με ξέρετε πολύ καλά και σας μιλάω με ψυχή
που δεν τρομάζει. Παινέματα και κατηγορίες
δε με νοιάζουν. Να τος ο Αγαμέμνων, ο άντρας μου,
νεκρός έργο δικαίου το τέλεψε, σαν τον καλό
τεχνίτη, το χέρι μου επιδέξια. Αυτό είναι όλο.

ΧΟΡΟΣ:

Γυναίκα, ποιό φοβερό της γης
Βοτάνι γεύτηκες και ποιό φαρμάκι
απ' της θαλάσσης το βυθό κατάπιες
και την αρά φορτώθηκες και την κατάρα του λαού;
Τον γκρέμισες, τον έσφαξες εξόριστη θα τριγυρνάς
και σαν της πόλης μίasma θα σ' αποδιώχνουν.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ:

Αποφασίζεις τώρα τη δική μου εξορία
και λες πως είμαι μίasma και του λαού κατάρα.
Μα κάποτε στον άνθρωπο αυτόν δεν αντιστάθηκες
που δε λογάριασε, λες κι ήτανε βοσκίμι για σφαγή
και περισσεύαν τα σγουρά τα' αρνιά στη μάντρα,
να θυσιάσει την κόρη μου, τον πιο γλυκό της γέννας μου
τον πόνο, για να γητέψει το θρακιώτην άνεμο.
Δεν έπρεπε από τη χώρα να τον διώξετε
για να πληρώσει πράξη μιαρή; Τη δική μου την πράξη
την άκουσες και γίνηκες σκληρός κριτής σ' το λέω:
αν φοβερίζεις, όμοιες φοβέρες θ' ακούσεις και συ
Αν με κινήσεις και γονατίσω, θα κυβερνήσεις.
Αν όμως ο θεός το κρίνει αλλιώς, θα βάλεις
γνώση κι έστω κι αργά θα φρονιμέψεις.

ΟΡΕΣΤΗΣ – («Ορέστης»):

Αγαπημένη σαγήνη του ύπνου,
γιατρικό της αρρώστιας
ηδονικά μ' αγκάλιασες την ώρα της μεγάλης κρίσης.
Οσία λήθη, αμνησία των πόνων,
είσαι σοφή θεά κ ελπίδα σωτηρίας
για τους καταραμένους.
Από πού ήρθα και πότε βρέθηκα εδώ;

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Καλέ μου, κοιμόσουν βαθιά,
σ' έβλεπα κι ευφραινόμουν.

Θέλεις λιγάκι ν' ανασηκωθείς;

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Πιάσε με, βοήθα με να καθίσω λιγάκι,
Σκούπισέ μου τους αφρούς από το στόμα.
Καθάρισε τα μάτια μου.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Να, γλυκιά φροντίδα, δεν κουράζεται
ποτέ αδελφή τον αδελφό της να περετάει.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Ακούμπησε τον ώμο μου στον ώμο σου,
τράβηξέ μου πίσω τα' αγριεμένα μου μαλλιά,
μ' εμποδάνε να βλέπω.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Κουρασμένο μου κεφάλι λερό,
αγρίεψαν οι βόστρυχοί σου, μέρες άλουστοι.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Ξάπλωσέ με πάλι στο στρώμα,
όταν μ' αφήνει για λίγο η αρρώστια μου,
νιώθω κατάπτωση και δεν ορίζω το κορμί μου.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Έλα, ξάπλωσε, είναι χαρά το στρώμα
για τον άρρωστο.
Είναι κουραστικό, μα κι αναγκαίο.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Σήκωσέ με πάλι, γύρισέ με μπρούμυτα,
είναι μπελάς ο άρρωστος μεγάλος.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Θέλεις να στηριχτείς και να περπατήσεις;
Κάνει καλό λιγάκι μια αλλαγή.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Ναι, αρχίζω να συνέρχομαι.
Καλό κάνουν, καμιά φορά,
κι οι ψευδαισθήσεις.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Άκου, αδελφέ μου, τώρα που οι Ερινύες
λευτέρωσαν τη λογική σου.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Έχεις κάτι καινούριο να μου πεις;
Καλό; Θα βοηθήσει;
Κακό; Οι δυστυχίες περίσσεψαν,
δε θέλω άλλες.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Ήρθε ο Μενέλαος, ο αδελφός του πατέρα,
έχει δέσει τα καράβια του στο Ναύπλιο.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Αλήθεια; Στην ερημιά μας,
είναι δικός μας άνθρωπος.
Οφείλει πολλά στον πατέρα.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Αλήθεια σου λέω, ήρθε
κι έφερε και την Ελένη από την Τροία.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Καλύτερα να γυρνούσε μόνος.
Αν κουβαλάει τη γυναίκα του μαζί του,
θα ξεφορτώσει δεινά.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Δύο κόρες γέννησε ο Τυνδάρεως
κι οι δυο ντροπιάσαν την Ελλάδα.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Μη τους μοιάσεις ποτέ.
Μπορείς να ξεχωρίζεις εσύ στα λόγια και στο ήθος.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Αδελφέ μου, σε ταράζει σπασμός,
γυρνάνε οι κόρες των ματιών σου,
τα λογικά σου πηδάνε στην κακία.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Μάνα μου, σε παρακαλώ, σε ικετεύω,
μη μου στέλνεις τις αιμοβόρες κόρες
με τα φιδίσια μαλλιά.
Να τες, σιμώνουν λυσσασμένες
καταπάνω μου!

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Ηρέμησε, δύστυχε, πέσε στο στρώμα,
τίποτα δεν υπάρχει, ο άρρωστος νους σου τα γεννά.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Θα με σπαράξουν οι φρικτές οι σκύλες,

Φοίβε Απόλλων,
οι τρομερές, φρικτές θεές του Άδη.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Δεν θα σ' εγκαταλείψω.
Θα σ' αγκαλιάσω σφιχτά
και δε θα σ' αφήσω να χορεύεις
τον απαίσιο χορό της λύσσας.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Άσε με, είσαι Ερινύα,
με τυλίγεις με τα δίχτυα σου
και με τραβάς στο βάραθρο του Άδη.
Θες να με πας στα Τάρταρα.

ΗΛΕΚΤΡΑ:

Αλίμονό μου, ποίος θα μας σώσει;
Μας έβαλαν στο μάτι του κυκλώνα και του μίσους οι θεοί.

Μυριάδες κύματα θα δεις
να παν και να 'ρχονται· ο ανειρήνευτος
βοριάς κι άλλοτε πάλιν ο νοτιάς
στον πόντο τον πλατύ να τα συστρέφει.

Ο παντοδύναμος θεός δεν όρισεν
να ζήσουν οι θνητοί χωρίς φαρμάκια.
Χαρές και βάσανα χορεύουν κυκλικά,
καθώς τ' αστέρι του βορρά
φέρνει στροφές στων ουρανών τη στράτα.

Αιώνια δεν είναι
ούτε της νύχτας η αστροφεγγιά
ούτε τα πλούτη ούτε της μοίρας οι συμφορές.
Αλλάζουν όλα γοργά κι αιφνιδίως·
είναι όλα διαδοχές χαράς και πένθους.

ΗΛΕΚΤΡΑ – («Ηλέκτρα»):

Η ώρα πέρασε
βιάσου, περπάτα, πέτα
βάδισε και κάψε.
Αχ, αλιά μου κι αλιά μου!
Ο Αγαμέμνων με γέννησε
κι η μάνα μου η στυγερή
Κλυταιμνήστρα,
η κόρη του Τυνδάρεω
κι οι πατριώτες μου
με φωνάζουν
Ηλέκτρα βασανισμένη.

Αχ κι αχ, τα βάσανά μου
τα μαύρα κι άραχλα.
Αχ κι αχ, η πικραμένη μου ζωή.
Πατέρα μου Αγαμέμνων
που κατοικείς στον Άδη
σε σφάζανε ο Αίγισθος
κι η μιαρή γυναίκα του.
Πνιχτή, λυπητερή κραυγή στον Άδη
του χάρου μουσική.
Τις μέρες μου περνώ θρηνώντας
και σκίζοντας τα μάγουλά μου
με τα νύχια μου,
χτυπώντας με τα χέρια μου
την κουρεμένη κεφαλή μου
πενθώντας τον άδικο σου
θάνατο.
Αι κι άι, γδάρε το μέτωπο,
όπως ο κύκνος στην ακροποταμιά
καλεί στριγγόφωνα
τον ακριβό πατέρα του
που πιάστηκε στο δόκανο με δόλο,
έτσι κι εγώ βουλιάζω
μες στα κλάματα
για σένανε
αξιοδάκρυτε πατέρα.
Βυθίστηκες στερνή φορά
μες στο λουτρό
που έγινε φέρετρο φριχτό
για το κορμί σου.
Αλιά σου κι αλιά σου
πικρό το πελέκι
που σε χτύπησε.
Πικρή κι η στράτα της επιστροφής
από την Τροία.
Δε σε στεφάνωσε γυρνώντας
η γυναίκα σου.
Από το στόμα μαχαιριού
σε πέρασε
το χέρι του Αιγίσθου
και σ' έστειλε
στης συμφοράς τον κόσμο.
Κι ύστερα με το δόλιο φονιά
κοιμήθηκε στου γάμου σας την κλίνη.

ΟΡΕΣΤΗΣ – («Χοηφόροι»):

Δέστε της χώρας μου τους δυό τυράννους,
τους φονιάδες του πατέρα που μου ρήμαξαν το σπίτι.
Αλαζόνες, όταν κάθοντας στο θρόνο τώρα

μπορείς να δεις, αχώριστοι στο θάνατο
πιστοί στον όρκο που έδωσαν.
Ορκίστηκαν στον άθλιο να σκοτώσουν πατέρα μου
και να πεθάνουν μαζί και κράτησαν καλά τον όρκο.
Εσείς, που αυτές τις συμφορές ακούτε, δείτε τώρα
την παγίδα πώς πιάσανε τον άθλιο πατέρα μου
και πως τον δέσαν χειροπόδαρα με ζεύγλες.
Σταθείτε γύρω κι απλώστε το κι ανοίξτε το
δείξτε το δίκτυ που τον ψάρεψε, να δει ο πατέρας
- όχι ο δικός μου, αλλά ο παντεπόπτης Ήλιος –
τα μιαρά τα έργα της μητέρας μου,
ώστε να καταθέσει μάρτυρας στη δίκη μου μια μέρα
πώς είχα δίκαιο κι έπραξα της μάνας μου το φόνο.
Του Αίγισθου το θάνατο δε λογαριάζω.
Ορίζει ο νόμος των μοιχών την τιμωρία.
Όμως αυτή που έκλωσε στον άντρα της πλεκτάνη μίσους
που των παιδιών του βάσταξε το βάρος στην κοιλιά της
- αγάπης βάρος κάποτε και τώρα μίσους φαίνεται-
τι λες πως είναι; Οχιά ή σμέρνα, που δεν δαγκώνει
μα να σ' αγγίζει μόνο, σάπισες;
Απόκοτη μαύρη ψυχή και κολασμένη.
Μα πώς να τ' ονομάσω τούτο πώς να πετύχω ακρίβεια;
Δόκανο για τ' αγρίμια; Σάβανο πεθαμένου;
Φερέτρου κάλυμμα; Ή πάλι δίκτυ, ξόβεργα,
βρόχι, θηλιά, πλοκάμι για τα πόδια;
Ληστής μονάχα τέτοιο θ' αποκοτούσε,
καρτέρι για να στήνει, ν' αρπάζει των ξένων
το βιός πολλούς με τέτοιο δόλωμα
να μακελεύει και να το χαίρεται πολύ.
Ας μην έχω ποτέ γυναίκα τέτοια σπίτι μου
Κι ας δώσουν οι θεοί να σβήσω δίχως τέκνα.

ΧΟΡΟΣ:

Ωχου τα έργα τα φριχτά,
με θάνατο φριχτό πληρώθηκαν.
Ωχου κι όποιος αργεί την πληρωμή,
θ' ανθοφορήσει φόνο.

ΟΡΕΣΤΗΣ:

Έπραξεν ή δεν έπραξε; Προσκομίζω για μάρτυρα
το ρούχο αυτό· είναι βαμμένο από το σπαθί του Αιγίσθου.
Απλώσαν με τα χρόνια των αιμάτων οι λεκέδες
και τόπους τόπους ξέβαψε το χρώμα στα κεντίδια.
Εδώ μπροστά σας τώρα δοξολογούμαι και θρηνώ,
ονομάζω πατροκτόνο το ύφασμα τούτο,
πονώ για τα έργα μας, τα πάθη μας και τη γενιά μας.
Η νίκη φρίκη αζήλευτη μ' έχει φορτώσει.

ΦΡΥΓΑΣ – («Ορέστης»):

Γλίτωσα το θάνατο,

Γλίτωσα το αργίτικο σπαθί.
Με γλίτωσαν
τα βαρβαρικά μου πασουμάκια.
Πατώντας πάνω στα κέδρινα
δοκάρια στο χαγιάτι,
πέρασα μέσα από τα σκαλιστά
δωρικά τρίγλυφα
και δρόμο, δρόμο,
μανούλα μου, πατρίδα μου,
φτερά στα βάρβαρά μου ποδαράκια.
Πού να τρυπώσω,
καλές μου κοπέλες;
Να πετάξω στον γλαυκό ουρανόν
ή να βουτήξω στη θάλασσα,
να χαθώ στην αγκάλη
του ταυροκέφαλου Ωκεανού
που περικυκλώνει ολόγυρα
στεριά και κάμπους;

ΧΟΡΟΣ:

Τι συμβαίνει, Φρύγα, σκλαβάκι της Ελένης;

ΦΡΥΓΑΣ:

Όχου μου, Τροία, Τροία,
πόλη μου φρυγική,
όχου μου ιερό και γόνιμο
βουνό της Ίδης,
με βάρβαρη φωνούλα
αρχίζω μοιρολόι,
ανατολίτικο και θλιβερό,
πένθιμο μοιρολόι, νεκρικό.
Πόλη μου φρυγική,
ρημάχτηκες απ' τη σπορά του κύκνου
απ' την καταραμένη ομορφιά
της κόρης της Λήδας,
το ελενοβότανο της συμφοράς,
την Ερινύα που γκρέμισε
το κάστρο που έχτισε ο Απόλλων.
Όχου μου κι ολελέ μου,
Δαρδανία, πατρίδα μου δύστυχη,
Πατρίδα του Γαμυμήδη,
που αξιώθηκε με το Δία
να κοιμηθεί γλυκά.

ΧΟΡΟΣ:

Τι έγινε μέσα στο παλάτι;
Μίλα καθαρά και μη θολώνεις τα νερά.

ΦΡΥΓΑΣ:

Αϊλινέ, αϊλινέ,

έτσι θρηγούν,
έτσι το θρήνο ξεκινούν
στη βάρβαρη τη γλώσσα της Ασίας.
Έτσι κινούν τα μοιρολόγια του θανάτου,
Αϊλινέ, αϊλινέ,
όταν στο χώμα χυθεί
αίμα βασιλικό,
από τον Άδη τροχισμένα σίδερα
σπαθιά.

Χορός – («Βάκχες»)
Χορός Γυναικείος

Πότε σε παννυχίδες χορών
γυμνό το πόδι θα λικνίσω
μετέχοντας στην ταραχή των βακχικών οργίων;
Πότε τον καταρράχτη των μαλλιών
θα λύσω στο δροσερόν αέρα της νυκτός;
Πότε στις χλοερές ηδονές των λειμώνων
σαν ελαφάκι θα παιχνιδίσω,
που ξέφυγε το φοβερό κυνήγι,
ξεγέλασε την παγανιά,
δεν έμπλεξε μες στο πυκνό το δίχτυ;
Μα πηλαλάει λεύτερο, καθώς ο κυνηγός
βάζει στο δρόμο τα σκυλιά να βρουν τα χνάρια;
Λαχανιασμένο κάνοντας τους κύκλους της φυγής,
στις ακροποταμιές την όχθη ανηφορίζει
και χαίρεται την ερημιά του τόπου,
την τρυφεράδα της σκιάς στις φυλλωσιές του δάσους.
Τι είναι σοφία, τι 'ναι ομορφιά;
Δεν είναι των θεών τα δώρα στους ανθρώπους;
Δεν είναι σκέπη μας το χέρι του θεού
που των εχθρών συντρίβει την ισχύ;
Αιώνίως θητεύω στο κάλλος!

Η παντοδυναμία του θεού μακροθυμεί
αλλά στο τέλος φανερώνεται·
βάζει στον ίσιο δρόμο τον αγνώμονα
κι όποιον δεν προσκυνά θεό
και γεύεται την πλάνη της ασέβειας.
Στήνουν ενέδρες οι θεοί και καιροφυλακτούν
κι όταν ο χρόνος πληρωθεί
τον ασεβή τυλίγουμε στο δίχτυ.
Γνώριζε και μελέτα τα ήθη τα βαθύρριζα
που τους θεούς τιμούν. Ιδού το μέγα κέρδος.
Τι κούφια ματαιοδοξία
ν' αποκαλύψεις την ουσία του θεού.
Το θεϊόν αναφέρεται στο χρόνο τον αιώνιο
και μες στη φύση κρύβεται το μυστικό του.

Τι είναι σοφία και τι 'ναι ομορφιά;
Δεν είναι των θεών τα δώρα στους ανθρώπους;
Δεν είναι σκέπη μας το χέρι του θεού
που των εχθρών συντρίβει την ισχύ;
Αιωνίως θητεύω στο κάλλος!

ΦΥΛΑΚΑΣ – («Αντιγόνη»):

Άκου πώς έχει το πράγμα· όταν γυρίσαμε,
Απ' τις πολλές φοβέρες τις δικές σου τρομαγμένοι,
σαρώσαμε τη σκόνη που σκέπαζε τον πεθαμένο
και καλά καλά γυμνώσαμε το σάπιο πτώμα.
Απάνεμα καθόμαστε στων βράχων την κορφή,
για να γλιτώσουμε τις μύτες απ' τη βρώμα.
Ο ένας τον άλλο ξάγρυπνο κρατούσε
με βρισιές, μην τύχει κι έπαιρνε στ' αψήφιστα το πράγμα.
Αυτό θα τράβηξε πολύ, ώσπου μεσουρανίς
ο δίσκος ο λαμπρός σκαρφάλωσε του ήλιου
κι έβραζε το λιοπύρι· και τότε ξαφνικά
λίβας ξεσήκωσε στη γη μεγάλο κουρνιαχτό,
θεομηνία, στον κάμπο χίμηξε και μάδησε
των δέντρων τις κορφές κι ο ουρανός αντάριασε.
Βαστάγαμε την οργή του θεού με τα μάτια κλειστά.
Κράτησεν ώρα πολλή και τέλος καταλάγιαζε,
όταν η κόρη φάνηκε· θρηνεί σαν το πικρό
πουλί βραχνά που την άδεια θα βρει,
ορφανή, χωρίς τα μικρά, τη φωλιά του.
Έτσι κι αυτή, γυμνό σα βλέπει το νεκρό,
σπαράζει, δέρνεται και με κατάρες άγριες
αυτούς που το 'χαν κάνει καταριέται.
Στα δυο της χέρια κουβαλά χώμα στεγνό
κι από ροϊ χαλκωματένιο ραντίζει
τον πεθαμένο τρεις φορές με τ' άγιασμα.
Εμείς την είδαμε κι ορμήσαμε και με το πρώτο
την πιάσαμε· δεν έμοιαζε καθόλου ταραγμένη.
Την ξεψαχνίζαμε και για τα τώρα και για τα πριν·
τίποτα δεν αρνιότανε, κι αυτό μου φέρνει
γλυκόπικρη χαρά στ' αλήθεια.
Όταν γλυτώνεις συμφορές είναι γλυκό,
κι όμως πικρό στην συμφορά να σέρνεις φίλους.
Όμως για μένα δε μετρούν αυτά,
μπροστά στην σωτηρία μου.

ΑΓΓΕΛΟΣ Α' – («Βάκχες»):

Έβγαλα το πρωί στα βοσκοτόπια
κοπάδια τα μοσχάρια μου, την ώρα που ο ήλιος
σκορπούσε τις ακτίνες του στη γη να τη θερμάνει.

Τρεις βλέπω να σταλιάζουν θιάσους γυναικών·
στον πρώτο αρχηγός η Αυτονόη, η μάνα σου
στο δεύτερο Αγαύη, στον τρίτο η Ινώ.
Είχαν το σώμα τους στον ύπνο παραδώσει
κι άλλη ξεκούραζε την πλάτη της επάνω στα ελατόκλαδα
κι άλλη σε πλατανόφυλλα την κεφαλή της γέρνει.
Πέσαν εκεί που βρέθηκαν· σεμνά· όχι καθώς το λες,
λουσμένες στο κρασί, παραδομένες στον αυλό
να κυνηγούν την ηδονή στα δάση.
Η μάνα σου, σαν άκουσε τους μυκηθμούς
των κερασφόρων μοσχαριών,
στη μέση των Βακχών αλάλαζε
το σώμα ν' απαλλάζουν απ' τον ύπνο.
Εκείνες πέταξαν το θαλερό τον ύπνο
από τα μάτια· σηκώθηκαν· θαύμα σεμνότητας,
νέες, γριές κι ανύπαντρες παρθένες.
Και πρώτα λύσανε στους ώμους τα μαλλιά,
ανασηκώσανε το δέρμα του ελαφιού σ' όσες
χαλάρωσαν οι πόρπες και ζώσανε την παρδαλή
δορά με φίδια που γλείφανε το πρόσωπό τους.
Είχαν στην αγκαλιά τους αγρίμια, δορκάδες
και λυκόπουλα τα τάιζαν γάλα λευκό
κι όσες λεχώνες ήταν και τα μωρά παράτησαν
σκιρτούσεν ο μαστός τους. Βάζαν στεφάνια με κισσό,
με πλατανόφυλλα και μ' ανθισμένη σμιλακιά.
Κάποια κρατώντας θύρσο χτυπά στο βράχο
κι ευθύς ξεπήδησε νεράκι δροσερό.
Άλλη στο χώμα φύτεψε το θύρσο της
και ξάνοιξε ο θεός πηγή που ρέει τον οίνο.
Όσες ο πόθος κένταγε να πιούν λευκό ρευστό,
ξύνοντας με τα δάχτυλα το χώμα
είχαν ανάβρες πλούσιες το γάλα· κι από τους θύρσους
του κισσού σταγόνες έτρεχε γλυκό το μέλι.
Αν ήσουνα παρών και τα 'βλεπες αυτά
δε θα κατηγορούσες τώρα το θεό· θα προσευχόσουν.

ΑΓΓΕΛΟΣ Β' («Βάκχες»)

Βουκόλοι και ποιμένες μαζευτήκαμε
και μεταξύ μας γνώμες ανταλλάξαμε
πως τέρατα τελούσαν και σημεία·
και κάποιος που στην πόλη κατεβαίνει, στα λόγια ικανός,
μας είπε «Ε, σεις που κατοικείτε στις ιερές κοιλάδες
των βουνών, τι λέτε, δεν κυνηγάμε τη μάνα
του Πενθέως, την Αγαύη, την ώρα που βακχεύει;
Χάρη θα κάνουμε στο βασιλιά». Μας φάνηκε
καλός ο λόγος και στήνουμε παγάνια κρυμμένοι
στα φυλλώματα των θάμνων. Εκείνες κατά την τάξη
το θύρσο κινούσαν βακχικά και μ' ένα στόμα
το γόνο του Διός, τον Ίακχο, καλούσαν το χορευτή.
Τα πάντα πάνω στα βουνά βακχεύανε·

και τα θηρία παντού βουή και ταραχή.
Έτυχε η Αγαυή κοντά μου να περάσει
και γω να την αρπάξω θέλοντας πηδάω
αφήνοντας τη λόχη που κρυβόμουν.
Βγάζει φωνή μεγάλη. «Σκύλες μου φτεροπόδαρες,
μας κυνηγούν οι άντρες· ακολουθήστε με,
σημάδι σας ο θύρσος που κρατώ στα χέρια μου».
Εμείς ξεφύγαμε τις Βάκχες και γλιτώσαμε
το σπαραγμό· εκείνες όμως όρμησαν στα μοσχάρια
που βόσκαν στο χορτάρι χωρίς μαχαίρια να κρατούν·
κι έβλεπες μια στην αγκαλιά της να βαστά
μικρή δαμάλα που την απέσπασεν απ' το μαστό
και μουκανίζει κι άλλες πιο κει μοσχάρια να σπαράζουν.
Έβλεπες να πετιούνται πάνω κάτω
πλευρά και πόδια με διπλές οπλές,
και κρεμαστά στον έλατο να στάζουν αίμα.
Ταύροι περήφανοι με θυμωμένο κέρασ πριν
γονάτιζαν στη γη το σώμα τους
και μύρια χέρια κοριτσιών το σέρναν.
Πιο γρήγορα τις σάρκες γδέρνανε
Απ' όσο θα 'κανες εσύ ν' ανοιγοκλείσεις
τα βλέφαρα στα μάτια τα βασιλικά.
Σαν τα πουλιά πετούν και χαμηλώνουν
στον κάμπο φτάνοντας, στο ρέμα του Ασωπού,
που των Θηβαίων ψωμώνει τα στάχυα,
προς τις Ισιές και προς τις Ερυθρές, που στην πλευρά
του Κιθαιρώνα χτίστηκαν, και σαν εχθροί
πλακώσαν και φέρανε τα πάνω κάτω.
Αρπάξαν απ' τα σπίτια τα παιδιά,
στον ώμο τα φορτώναν κι αυτά κι ό, τι άλλο παίρναν,
χαλκό ή σίδηρο, δεν έπεφταν στη μαύρη γη βαριά,
χωρίς να 'ναι δεμένα.
Πήραν φωτιά των Μαινάδων οι βόστρυχοι, όμως αυτές
δεν καίγονταν.
Οργίστηκαν οι χωρικοί, σηκώσαν όπλα,
δεν άντεχαν τη βακχικήν επιδρομή.
Κι εδώ να δεις θέαμα φοβερό, της χώρας βασιλιά.
Αυτοί χτυπώντας με τις λόγχες δεν τις μάτωναν,
εκείνες σείοντας στα χέρια θύρσους
τραυμάτιζαν και τρέπαν σε φυγή με γυρισμένες πλάτες,
τους άντρες οι γυναίκες χωρίς θεού συνέργεια.
Και γύρισαν ξανά στον τόπο που ξεκίνησαν
και στις πηγές που ξάνοιξε ο θεός για χάρη τους.
Το αίμα ξέπλυναν, ενώ τα φίδια με τη γλώσσα τους,
γλείφοντας τις σταγόνες απ' το μάγουλο, στιλβώνανε
το δέρμα.
Αυτόν το θεό, όποιος και να 'ναι, δέσποτα,
να τον δεχτείς στην πόλη· είναι μεγάλος σε όλα,
μα πιο πολύ, όπως εγώ μαθαίνω,
γιατί δωρίζει στους θνητούς τ' αμπέλι που τις λύπες πνίγει.

Και δίχως το κρασί πώς να χαρείς τον έρωτα;
Χωρίς κρασί ποια τέρψη στους ανθρώπους απομένει;

Χορός – («Οιδίπους Τύραννος»)
Χορός Ανδρικός

Ιού, ιού, γενεές των θνητών
αναμετρώ τη ζωή σας
και βρίσκω παντού το μηδέν.
Ποιος άνθρωπος ευδαιμονεί
και πλέει για πολύ στην ευτυχία;
Μονάχα τη φαντάζεται·
λίγο κρατάει τ' όνειρο και σβήνει.
Τη συμφορά σου θωρώ.

ΑΙΑΣ – («Αίας»):
Ο φονιάς μου περιμένει
δίκος και κοφτερός,
αν έχει νόημα
να τα στοχάζεται κανείς
αυτά τα πράγματα
μια τέτοιαν ώρα.
Είναι δώρο του Έκτορος,
Απ' όλους τους εχθρούς μου
του πιο μισητού.
Είναι μπηγμένος
στην εχθρική τη γη
της Τρωάδος
και περιμένει.
Τον ακόνισα στον τροχό
που τρώει τα σίδερα,
και περιμένει.
Τον έχω στεριώσει
γερά και περιμένει
φιλικά να με λυτρώσει
μ' ένα γρήγορο θάνατο.
Τα σύνεργα περιμένουν
πανέτοιμα.
Όταν τελειώσουν όλα,
πρώτος εσύ, ω Ζευ,
όπως αρμόζει στην περίσταση,
βοήθησε με.
Δε σου ζητώ μεγάλη χάρη.
Στείλε κάποιον τυχαίο κήρυκα
να φέρει το κακό μαντάτο
στον Τεύκρο.

Αυτός να με σηκώσει πρώτος
στα χέρια του,
καθώς θα 'μαι πεσμένος
πάνω στο ματωμένο μου σπαθί.
Ας μη με δει το μάτι πρώτα
των εχθρών μου
και με πετάξουν στα σκυλιά
και με κατασπαράξουν τα κοράκια.
Αυτό μονάχα, Ζευ, παρακαλώ.
Εσένα τώρα καλώ,
ψυχοπομπέ Ερμή
που κατοικείς στον Άδη,
κοίμησέ με γλυκά,
να μη σφαδάζω
καθώς θα πέφτω γοργά
και θα ξεσχίζω τα πλευρά μου
πάνω στο κοφτερό σπαθί.
Καλώ και τις αιώνιες παρθένες
βοηθούς μου
που βλέπουν πάντοτε
τα πάθη των θνητών,
τις φτεροπόδαρες σεβαστές
Ερινύες,
για να τους πώ
ο κακορίζικος
πώς με ρημάξαν οι Ατρείδες.
Να τους αρπάξουν τους πανάθλιους,
τους άτιμους
και φρικτά να τους παιδέψουν,
κι όπως με βλέπουν να πέφτω
σφαγμένος απ' το ίδιο μου το χέρι,
έτσι να παν σφαγμένοι
από τα λατρεμένα τους παιδιά.
Γοργόφτερες τιμωροί,
Ερινύες,
χορτάστε, πιέστε, μη λυπάστε
το αίμα όλου του στρατού.
Εσύ, που στο θόλο τ' ουρανού
ηνιοχείς τ' αμάξι σου,
Ήλιε,
όταν την πατρική μου γή
από ψηλά την αντικρίσεις,
κράτησε λίγο
τα χρυσά τα γκέμια σου
κι ανάγγειλε στον γέροντα πατέρα μου
και στη δύσμοιρη μάνα
τις δυστυχίες μου
και τη θανή μου.
Όταν ακούσει η μάνα
το θλιβερό μαντάτο,

μεγάλο μοιρολόι θα σηκώσει
να κλάψει το νησί
πέρα για πέρα.
Όμως δεν έχει νόημα πια
να κλαίω.
Ματαίως θρηνώ.
Πρέπει το πράγμα να τελειώνει πια.
Η ώρα έφτασε.
Ω θάνατε, θάνατε
έλα και πάρε με.
Εκεί που θα με πας
Θα 'χουμε μπόλικο καιρό
για να συνομιλούμε.
Ω φως λαμπρό της μέρας
της σημερινής,
και συ, αρματοδόρμε Ήλιε,
σας βλέπω για στερνή φορά.
Σας αποχαιρετώ.
Ω φως, ω ιερό της πατρικής
της γης της Σαλαμίνας
χώμα,
ώ θρόνε του πατέρα μου,
ώ περιλάλητη Αθήνα,
γένος συγγενικό.
Σ' εσάς μιλώ, πηγές
και ποταμοί
και κάμποι της Τρωάδος
που κοντά σας ανδρώθηκα.
Σας χαιρετώ.
Ο Αίας απευθύνει σ' εσάς
τον τελευταίο λόγο του.
Τ' άλλα στον αιώνα τον άπαντα
με τους νεκρούς στον κάτω κόσμος
θα τα διηγούμαι.

ΕΚΑΒΗ – («Εκάβη»):

Οδηγήστε με, ψυχοκόρες, οδηγήστε με ,
τη γερόντισσα, στη θύρα της σκηνής.
Στηρίξτε με να περπατήσω ορθή,
σκλάβα ανάμεσα στις σκλάβες Τρωαδίτισσες,
τη χθесινή βασίλισσα σας οδηγήστε.
Πιάστε με, σηκώστε με, στηρίξτε με,
βαστάτε το γέρικο χέρι μου να κρατηθώ.
Στο κυρτό μου ραβδί θ' ακουμπήσω
και θα βιάσω σέρνοντας τα βαριά βήματα μου.
Ω φως των μακρινών αστερισμών, ω νύχτα σκοτεινή,
γιατί πετάγομαι στον ύπνο μου
βλέποντας τρομερές ονειροφантаσίες; Ω Σεπτή Μητέρα Γη,
που γεννάς τις μαύρες φτερούγες,

της νύχτας τα φαντάσματα ξορκίζω.
Είδα μέσα στ' όνειρο μου εικόνες φοβερές
για το παιδί μου που μεγάλωσε στη Θράκη
και για τη θυγατέρα μου, τη γλυκιά Πολυξένη.
Θεοί του Κάτω Κόσμου, σώστε το γιο μου,
τη μόνη πια των σπιτιών μου τη άγκυρα.
Στη χιονισμένη Θράκη κατοικεί
κι έχει προστάτη του το φίλο του πατρός του.
Κάτι το ξαφνικό προμηνύεται.
Νιώθω πως έρχεται στ' αυτιά μου κάτι σα μοιρολόι·
σα θρήνος για τις άμοιρες.
Ως τώρα τόσο πολύ ποτέ μου δεν ψυχανεμίστηκα
τη φρίκη και τον τρόμο·
που να βρω την άγια ψυχή του Έλενου
και της Κασσάνδρας μου, Τρωάδες, την ψυχή
να ξεδιαλύνουν των ονείρων τα σημεία;
Είδα στον ύπνο μου λαφίνα παρδαλή
στα ματωμένα δόντια λύκου να σπαράζει.
Αλύπητα την άρπαξε απ' την ποδιά μου.
Ακόμα και τώρα που το λέω σκιάζομαι.
Στην κορυφή του μνήματος του
στάθηκε το φάντασμα του Αχιλλέως·
ζητούσε για βραβείο του μια κάποια Τρωαδίτισσα
Μακριά, σας ικετεύω, δυνάμεις θεϊκές,
απ' του παιδιού μου τη ζωή, μακριά, κάθε κακό να πάει και να πετάξει.

ΕΛΕΝΗ:

Ποιος Έλληνας
- ή μήπως κάποιος Τρωαδίτης –
πελέκησε το πρώτο πεύκο
και πρώτος έχτισε σκαρί,
που πόντισε στην Τροία και ξεφόρτωσε
βαρύ το φόρο των δακρύων.
Ο Πάρης το καράβι των βαρβάρων
αρμολόγησε. Αρμένισε
στο λιμανάκι της πατρίδας μου,
γιατί τον ζάλισε το δόλωμα της ομορφιάς μου
και λαχταρούσε ν' απολαύσει το κορμί μου.
Η Κύπρις Αφροδίτη
το σοφίστηκε το δόλωμα
κι οδήγησε στο θάνατο η φόνισσα
αδιακρίτως Έλληνες και Τρώες.
Είμαι το σύμβολο της συμφοράς.
Η σεβαστή γυναίκα του Διός, η Ήρα,
Απ' το χρυσό της θρόνο πρόσταξε
Να 'ρθει ο φτερωτός Ερμής και να με βρει.
Έκοβα και έριχνα δροσάτα
στην ποδιά μου ροδοπέταλα,
για να τα πάω προσφορά
στην Αθηνά τη Χάλκινη της Σπάρτης.

Μ' άρπαξεν ο Ερμής
και λάμνοντας μες στον αιθέρα
σ' αυτή τη χώρα μ' έφερε τη ζοφερή.
Κι έσπειρα το θανατικό
στους Τρώες και στους Έλληνες.
Τώρα στις όχθες του Σιμόεντα
μια φήμη σέρνεται πλαστή
που έχει τα' όνομά μου.
Βαρύς ζυγός η μοίρα μου κρέμεται στο
λαιμό μου. Εγώ, το ξέρουν όλοι,
γεννήθηκα με τρόπο τερατώδη.
Καμιά γυναίκα, σε βάρβαρη γη ή στην Ελλάδα κάπου, δεν
κλώσησε αυγό, κοντολογίς δεν ήταν ωοτόκος, όπως η Λήδα,
που με γέννησε από το Δία- κύκνο,
αν αληθεύουν βέβαια των μύθων τα λεγόμενα.
Τερατώδης υπήρξε κι ο βίος μου, τερατώδεις κι οι πράξεις μου.
Το αίτιο διπλό: Η Ήρα και το κάλλος μου.
Αχ, να μπορούσε να σβήσει της ομορφιάς μου η εικόνα
και να 'παιρνα μορφήν ασχημομούρας, να λησμονήσουν
την κακή μου φήμη οι Έλληνες και να θυμούνται μόνο
τα καλά μου, όπως θυμούνται τώρα τις πομπές μου.

Χορός – («Αγαμέμνων»)

Χορός Ανδρικός

Υπάρχει θεός αιώνιος
κι αν του αρέσει τ' όνομα
Δία κι εγώ τον ονομάζω.
Ζυγιάζω με το στοχασμό
και μόνο Δία βρίσκω
να βάλω για αντισήκωμα,
όταν οι κούφιες μέριμνες
βαραίνουν την ψυχή μου.

Αυτός που πρώτα φάνταζε τρανός
και φούσκωνε θρασύς κι ανίκητος
θ' αφήσει αμνημόνευτο το πέρασμά του·
αυτός που θα φυτρώσει στο κατόπι του
θα 'ρθεί κι αυτός, θα νικηθεί και θα περάσει·
μ' αυτός που ψάλλει του Διός τον επινίκιον ύμνο
βρήκε της σύνεσης το δρόμο μια για πάντα.

Αυτός, ο Ζευς, το δρόμο χάραξε
της φρονιμάδας μέσα απ' τη νομοτέλεια:
το πάθος μάθος.
Αυτός σταλάζει στην καρδιά
πικρό στον ύπνο μας το πόνο
και στανικά μας συνετίζει.

Είναι σκληρό και τέλειο το δώρημα
που στέλνουν οι θεοί
απ' το σεμνό τους θρόνο.

ΣΕΙΑΙΝΟΣ – («Κύκλωπας»):

Τρέχω μετά χαράς κι έχω τ' αφεντικό γραμμένο.
Ακόμα κι ένα ποτηράκι να πιω με πιάνει κάτι σαν τρέλα
Και μου 'ρχεται να σας χαρίσω όλη τη στάνη των Κυκλώπων,
Κι όλα τα πρόβατα,
Μου 'ρχεται να πηδήξω από το βράχο της Λευκάδας
Στη θάλασσα σαν τη Σαπφώ.
Με το πρώτο ποτήρι μεθώ
Και γίνομαι χαζοχαρούμενος, δε με τσαντίζει τίποτα.
Είναι θεόμουρλος όποιος μεθάει
Και δεν το χαίρεται πέρα για πέρα το μεθύσι του.
Με το μεθύσι ετούτο εδώ το γουδοχέρι
Γίνεται ατίθασο, σκληρό και ντούρο,
Με το μεθύσι βουτάς και ξεξουμίζεις το βυζί.
Τα χέρια σου ψαχουλεντά οργώνουν το μικρό μπαξέ
Και το σγουρό τριφύλλι.
Με το μεθύσι αλησμονείς τα βάσανα
Και ξημεροβραδιάζεσαι χορεύοντας στα γλέντια.
Είναι ποτέ δυνατόν να μην αγοράσω τέτοιο μεθυστικό πιοτό.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ – («Λυσιστράτη»):

Αλίμονο, τι πρήξιμο, τι σήκωμα!
Σα να με πιάσαν με τανάλια και με σφίγγουν.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Τις ει; Ποιος πέρασε τη ζώνη ασφαλείας;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Εγώ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Άντρας;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Δε φαίνομαι;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Μεταβολή!

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Ποια είσαι συ που θα μου πεις μεταβολή.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Σκοπός της πύλης.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Για το Θεό. Πετάξου να φωνάξεις τη Μυρρίνη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Θα σου φωνάξω τη Μυρρίνη, μα συ ποιος είσαι;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Ο άντρας της, ο Κινησίας Εμβολιάδης.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Γεια και χαρά σου, φίλε τα' όνομά σου

γνωστό τοις πάσι, σχεδόν διάσημο.

Η γυναίκα σου το 'χει συνέχεια στο στόμα της.

Μόλις πιάσει το αβγό και μήλο, φωνάζει:

«Που 'σαι γλυκέ μου Κινησία, να στο δώσω».

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Αλήθεια, θεούλη μου;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Μα την Αφροδίτη. Κι αν γίνει λόγος

Κάπως περί ανδρών, σηκώνεται ευθύς η γυναικούλα σου

Και λέει πως μπρος στον Κινησία της φαίνονται όλοι χάπατα.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Άντε λοιπόν και φώναξέ την.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Και τι θα μου δώσεις.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Ό, τι θες, μανούλι μου. Θες τούτο;

Αυτό μονάχα έχω. Σου το δίνω.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ:

Καλώς! Θα στη φωνάξω να κατέβει.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Γρήγορα σε παρακαλώ.

(Η Λυσιστράτη φεύγει)

Χαρά δεν είδα στη ζωή μου

Από την ώρα που ξεπόρτισε.

Μπαίνω στο σπίτι, με πλακώνει.

Μου φαίνονται όλα μόνα κι έρημα.

Χαρά δε βρίσκω στο φαί! Καυλώνω!.

(Βγαίνει η Μυρρίνη)

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Τον αγαπώ, τον αγαπώ! Όμως δε θέλει

Ν' αγαπιέται. Μη με πιέζεις, δεν πάω.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Γλυκό μου Μυρρινάκι, μη μου το κάνεις.

Κατέβα ως εδώ!

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Δεν έρχομαι.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Γιατί δεν κατεβαίνεις που σε φωνάζω, ρε Μυρρίνη;

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Δεν με χρειάζεσαι. Τι θες και με φωνάζεις;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Δεν σε χρειάζομαι; Πάει να μου σπάσει ο χαλινός.

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Φεύγω!

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Όχι μωρέ. Άκουσε του παιδιού σου τη φωνή.

Φώναξε τη μανούλα σου, μωρό μου.

ΠΑΙΣ ΚΙΝΗΣΙΟΥ:

Μάνα, μητέρα, μαμά!

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Τι έπαθες; Δεν το λυπάσαι τέτοιο παιδί;

Τ' άφησες έξι μέρες άλυστο κι αθήλαστο.

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Εγώ το λυπάμαι. Ο πατέρας του τ' αμελεί.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Κατέβα δίπλα στο παιδί σου, δαίμονα!

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Ω μητρική στοργή! Θα κατέβω. Τι θα μου κάνει;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Μου φαίνεται πιο νέα, με βλέπει και λιγώνειται.

Σειέται, λυγίεται και καμώνεται

Κι η καύλα μου φουντώνει και κορώνει.

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Γλυκούτσικο μωρό κακού πατέρα!

Έλα να σε φιλήσει, γλύκα μου, η μανούλα σου.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Γιατί, πανούργα, τα κάνεις όλα αυτά;

Ακούς τις άλλες; Και μένα τυραννάς

Και συ παιδεύεσαι.

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Κάτω τα κουλά σου!

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Τα πράγματά μας μέσα στο σπίτι ρήμαξαν.

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Λίγο με μέλει.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Λίγο σε μέλει που τα κοκόρια

Μπήκαν στην ντουλάπα και φόρεσαν τα νυχτικά;

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Λίγο με μέλει.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Άφησες δίχως όργια την Αφροδίτη

Δεν θα γυρίσεις πάλι στο σπίτι μας;

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Πότε, μα το Θεό, αν δεν μονοιάσετε

Και στου πολέμου τα δεινά δεν βάλετε ένα τέρμα.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Κι αυτό θα γίνει, όταν το κρίνουμε σωστό.

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Όταν το κρίνουμε σωστό, στο σπίτι θα γυρίσω.

Πήρα όρκο βαρύ.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Πλάγιασε δίπλα μου. Ξέχασα πως το κάνουν.

ΜΥΡΡΙΝΗ:

Ποτέ! Μόλο που λαχταρώ να σμίξουμε.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ:

Να σμίξουμε, γιατί δε με πλαγιάζεις ,Μύριαμ;
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Αστειεύεσαι; Μπροστά στο μωρό;
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Για το Θεό, πάρε στο σπίτι το παιδί, Μάνη.
(Ο δούλος φεύγει με το παιδί)
Έφυγε τώρα το παιδί, δεν πέφτεις;
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Που θέλεις, αναποδιασμένε, να το κάνουμε;
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Τι που; Στη σπηλιά του Πανός ωραία θα ‘ ναι.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Μαγαρισμένη θα γυρίσω στην Ακρόπολη;
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Όμορφα θα λουστείς στη βρύση της Κλεψύδρας.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Όμως ορκίστηκα. Να γίνω κι ορκοπάτης;
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Μη σκέφτεσαι τον όρκο. Τον παίρνω πάνω μου.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Τότε να φέρω το κρεβατάκι.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Τι να το κάνουμε; Καλά ‘ναι και κατάχαμα.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Μα το θεό. Δεν θέλω να ξαπλώσεις στα χώματα,
Κι ας είσαι και κακό παιδί.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Φως φανάρι καλέ .Τρελαίνεσαι για μένα.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Ξάπλωσε την κορμάρα σου. Εγώ γδύνομαι.
Χρειάζεσαι μια ψάθα.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Μα τι τη θες την ψάθα;
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Μα τη θεά, απάνω στα σανίδια; Ντροπή!
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Θέλω να σε γαμήσω.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Να.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Πω, πω, πω! Έλα , γλυκιά μου, γρήγορα.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Να το ψαθί. Ξάπλωσε και σου γδύνομαι.
Λείπει το μαξιλάρι.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Δε θέλω μαξιλάρι.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Το θέλω εγώ το μαξιλάρι
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Υψηλοτάτη μου ψωλή, σε κανακεύουν.

ΜΥΡΡΙΝΗ:
Ανασηκώσου λίγο.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Έχω τα πάντα τώρα.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Ωραία.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Έλα χρυσό μου
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Λύνω τον κόμπο στο στηθόδεσμο. Θυμήσου μόνο
Κοίτα μη με γελάσεις για τη συνθηκολόγηση.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Να μη σώσω.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Δεν έχει σεντόνι.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Δεν το χρειάζομαι. Θέλω γαμήσι μόνο.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Και γω το θέλω. Γυρίζω γρήγορα.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Όσπου να φτάσει το σεντόνι θα κρεπάρω.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Σήκω λιγάκι.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Σηκωμένος είναι.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Θέλεις λιγάκι άρωμα;
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Όχι Θεέ μου, όχι!
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Το θέλει η Αφροδίτη, κι ας μη το θες εσύ.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Αχ! Να χυθούν οι μυρωδιές, θεούλη μου.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Δωσ' μου το χέρι σου να σου τ' αλείφω.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Βρομάει τ' άρωμα, πανάθεμά σε.
Είναι αντικαυλωτικό.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Πω, πω. Τα μπέρδεψα. Έφερα το Ροδίτικο.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Καλό είναι. Ας' το μωρή μουρλή.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Εσύ μουρλάθηκες.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Καταραμένο να ' ναι το σωματείο των μυροπωλών.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Κράτησε το μπουκαλάκι.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Κρατάω τη μπουκάλα. Άσε το πηγαινέλα τώρα

Και πλάγιασε , δαιμόνισσα.
ΜΥΡΡΙΝΗ:
Πλαγιάζω, μα την Άρτεμη.
Πετάω τα γοβάκια μου. Ξυπολήθηκα.
Όμως, αγαπημένε, για την ειρήνη θα ψηφίσεις.
ΚΙΝΗΣΙΑΣ:
Θέλει και μελέτη το πράγμα.
Με πέθανε με λίγωσε
Με καύλωσε και το ‘στριψε.
Αλί μου, χάθηκα! Τι να γαμήσω τώρα;
Με γέλασε το πιο καλό κορίτσι.
Ποιος θα ταΐσει τούτο το μωρό;
Υπάρχει κανάς πούστης;
Νοικιάστε μου καμία βυζάστρα, ρε παιδιά.

Χορός – («Νεφέλες»)
Χορός Γυναικείος

Αιώνιες, αθάνατες Νεφέλες,
ανεβείτε ψηλά,
για να φανερωθεί
η δροσερή διαύγεια της φύσης μας.
Απ’ τις κορφούλες
των ψηλών ορέων
θα δούμε τους μακρινούς λοφίσκους
του πολυκύμαντου και βουερού
πατέρα Ωκεανού,
τα δέντρα φορτωμένα με καρπούς,
τις ιερές κοιλάδες ποτισμένες,
τα θεϊκά ποτάμια με τα γάργαρα νερά
και πέρα το βαρύν αχό τον πελαγίσιο.

Ακοίμητο το μάτι τ’ ουρανού
τα πάντα καταυγάζει
και σελαγίζει το νερό
φεγγοβολώντας.
Ας ξαλαφρώσουμε για λίγο
απ’ το φορτίο της βροχής,
ας λευτερώσουμε απ’ τα πυκνά νερά
τις θεϊκές μορφές μας
κι ας ρίξουμε στη γόνιμη τη γη
την ευεργετική ματιά μας.

ΓΡΙΑ – («Πλούτος»):
Βρε γεροντάκια, εδώ είναι το σπίτι
του καινούργιου Θεού

ή πήραμε τελείως λάθος δρόμο;

ΧΟΡΟΣ:

Ακούμπησες την πόρτα, κοριτσάκι.

Που βρήκες τέτοια τσαχπινιά και νάζι;

ΓΡΙΑ:

Άσε με να φωνάξω

να βγει κανένας από μέσα έξω.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Τι έπαθες; Μήπως ήσουν γυναίκα συκοφάντης;

ΓΡΙΑ:

Μη με συκοφαντείτε, κύριε.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Μήπως κατάθεσες για μάρτυρας πιωμένη;

ΓΡΙΑ:

Πλάκα μου κάνεις, βρε;

Είμαι για κλάματα

κάτι βαθύ με τρώει.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Και ποια φαγούρα σε λιμπίστηκε;

ΓΡΙΑ:

Άκου, χρυσέ μου.

Διέθετα τεκνό ξεγυρισμένο.

Μπατήρης, βέβαια, μα νόστιμος

ωραίος, φρόνιμος και βολικός.

Ό, τι και να ζητούσα

αυτός, μου το 'κανε ωραία και καλά

κι εγώ με τη σειρά μου

ό, τι ζητούσε του το πρόσφερα κι απλόχερα.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Και τι συνήθως σου ζητούσε;

ΓΡΙΑ:

Μηδαμινά πράγματα.

Ντρεπόταν υπερβολικά· συνεσταλμένος.

Δέκα δραχμές για ρούχα,

πέντε για μπότες.

Αγόρασα στις αδερφές του φούστες,

μια ρόμπα στη μανούλα του,

χρειάστηκε σιτάρι δύο καντάρια.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Μα το θεό, πολλά δε ζήτηγε.

Σαφώς ντρεπόταν το τεκνό.

ΓΡΙΑ:

Κι αυτά δεν τα ζητούσε, μου 'λεγε,

ένεκα το κουπί, η σπάτουλα και το πιπίνι,

αλλά γιατί μ' αγάπαγε.

Για να φορά τα ρούχα μου να με θυμάται.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Αυτό δεν είναι έρωσ πια, είναι θυσία.

ΓΡΙΑ:

Μα τώρα το κωλόπαιδο τα στρίβει.

Άλλαξε ριζικά κι απότομα·

Του 'φτιαξα μπακλαβά

και μια πιατέλα μέλι με καρύδια

και μήνυσα κρυφά

πως θα τον δω το βράδυ.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Για πες μου τι σ' απάντησε.

ΓΡΙΑ:

Μου 'στειλε πίσω τα καλούδια

μαζί με μια χυλόπιτα.

Μου μήνυσε να μην ξαναπατήσω

και μου 'γραψε με νόημα:

«Περασμένα μεγαλεία

και διηγώντας τα να κλαις».

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Μελετημένο παιδί.

Πλούτισε πια και δε γουστάρει τη φακή.

Ήταν παμφάγον ζώον λόγω λίμας.

ΓΡΙΑ:

Πρωτύτερα καθημερινά

περνούσε το κατώφλι μου.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Ερχόταν στη κηδεία;

ΓΡΙΑ:

Α να χαθείς·

Ήταν ερωτευμένος

με τη φωνή μου.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Ερχόταν να τσιμπήσει τον παρά.

ΓΡΙΑ:

Όταν, μα το Θεό, μ' έβλεπε λυπημένη,

με χάιδευε και τρυφερά ψιθύριζε:

«πάπια μου», «χήνα μου», «κοτούλα μου».

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Κι αμέσως σου ζητούσε μπότες.

ΓΡΙΑ:

Όταν πηγαίναμε μ' αμάξι

στης Ελευσίνας τα Μυστήρια

και μου 'κανε κανέννας μάτι,

όλη τη μέρα μ' έσπαγε στο ξύλο.

Τόσο πολύ με ζήλευε, το άτιμο.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Διεκδικούσε τη μονοφαγία, φαίνεται.

ΓΡΙΑ:

Μου 'λεγε πως έχω καλίγραμμα χέρια.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Ιδίως όταν τα' άπλωνες να τον πληρώσεις.

ΓΡΙΑ:

Μου 'λεγε πως μοσχοβολά το δέρμα μου.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Όταν τον κέρναγες κρασί μοσχάτο.

ΓΡΙΑ:

Πως έχω μου 'λεγε ματιά βελούδινη.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Πρακτικός άνθρωπος.

Ήξερε να τα τρώει της γριάς,

που λύσσαγε σαν γάτα το Γενάρη.

ΓΡΙΑ:

Ανορθόδοξος ο θεός σου, χρυσέ μου,

που λέει πως βοηθάει τους προδομένους.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Τι θες να κάνει, πες το και θα γίνει.

ΓΡΙΑ:

Είναι σωστό και δίκαιο, νομίζω,

ο ευεργετηθείς να γίνει πάλι κι ευεργέτης.

Αλλιώς κακό χρόνο να' χει.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Μα δε μου λες,

δεν πλήρωνε το χρέος του

τη νύχτα στο κρεβάτι;

ΓΡΙΑ:

Ορκιζόταν πως όσο ζω

δε θα με παρατήσει.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Ορθώς τώρα σε θεωρεί νεκρή.

ΓΡΙΑ:

Λιώνω σαν το κεράκι, φίλε μου.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Πάψε που λιώνεις, απλώς σαπίζεις.

ΓΡΙΑ:

Δοκίμασε να δεις τη λυγεράδα μου.

Περνώ απ' του δαχτυλιδιού την τρύπα.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Αν λάχει κι είναι η τρύπα σαν πηγάδι.

ΓΡΙΑ:

Έρχεται το τεκνό που σου 'λεγα.

Αυτό που με παιδεύει·

πηγαίνει να γλεντήσει φαίνεται.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ:

Έτσι φαίνεται.

Φορεί στεφάνι και κρατάει λαμπάδα.

ΝΕΑΡΟΣ:

Φιλάκια.

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ – («Ιππής»):

Υπάρχει κάποιος χαρισματικός.

Β' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Στα γόνατα σου πέφτω. Πες όνομα!

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Επιθυμείς να σου το φανερώσω;

Β' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Καίγομαι, φλέγομαι από την περιέργεια!

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Ένας έμπορος λουκάνικων,

ένas – για να το πω στην καθαρεύουσα-

Αλλαντοπώλης. Ξέρεις, λουκάνικα, μορταντέλλα,

τουρσί, Λουκανικάς!

Αυτός θα διώξει τον Ταμπάκη, το τομάρι με τα τομάρια.

Β' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Αλλαντοπώλης, λοιπόν!

Που πας και τα σκαρφίζεσαι τόσο ωραία, Θεέ μου;

Και που θα βρούμε αυτό το κελεπούρι;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Θα ψάξουμε. Κατά φωνή!!

Αυτός είναι, πηγαίνει στη λαϊκή αγορά

να πιάσει τον πάγκο του. Ο Θεός μας τον στέλνει!

Πλησίασε, Λουκάνικα τυχερέ,

κόπιασε, καλέ μου φίλε,

έλα να σώσεις και μας την υπαλληλία!

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Τι τρέχει, μάγκες,

εμένα αφορά το κάλεσμα;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Πλησίασε για να μάθεις

πως είσαι ο υπερτυχερός.

Σου έπεσε ο πρώτος λαχνός του λαχείου.

Την έκανε!!

Β' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Έλα, πλησίασε, μη διστάζεις,

άσε κάτω την πραμάτεια σου.

Πες του σύντροφε, τι λέει

η προφητεία των άστρον.

Εξήγησέ το με κάθε λεπτομέρεια

εγώ πάω να παραφυλάξω

μήπως ξεμυτίσει ο βλάχος.

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Άσε, άνθρωπέ μου, κάτω τα λουκάνικα.

Κάνε την προσευχή σου στο Θεό,

κάνε δέκα μετάνοιες.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Τι συμβαίνει κύριε;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Ω τυχερέ, ω, ματσωμένε,

σήμερα είσαι το τίποτα

κι αύριο θα 'σαι το κάτι άλλο.

Ταύρε, μπροστάρη μιας Αθήνας ευτυχισμένης.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Δεν μας αφήνεις, αφεντικό,
να πλύνουμε καμιά πατσά
και να σκοτώσω κανένα λουκάνικο;

Μας δουλεύεις, κύριε;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Με τις πατσές ασχολείσαι ακόμα, μαλάκα;
Έλα δω, κοίτα.

Βλέπεις αυτή τη λαϊκή μάζα;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Τη βλέπω. Γουστάρουν λουκάνικα;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Εσύ θα την κυβερνήσεις.

Ηγέτης της Αγοράς, της Βουλής και του Στόλου.

Θα κάνεις ότι θέλεις,

θα ποδοπατήσεις τη Βουλή, θα κόψεις

τον κώλο των Στρατηγών,

θα δέσεις τους αντιφρονούντες

θα φυλακίσεις τους αντιπάλους

και θ' αναβαθμίσεις σε μπουρδέλο πολυτελείας

το δημόσιο ταμείο.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Ποιος, ΕΓΩ;;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Εσύ, αυτοπροσώπως-

και που 'σαι ακόμα!

Ανέβα πάνω στον πάγκο σου.

Για κοίτα ένα γύρο: Βλέπεις τα νησιά;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Τα βλέπω.

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Δε νιώθεις να σε γαργαλάει η ευτυχία;

Τώρα, με το δεξί σου μάτι, κοίτα τη Μικρά Ασία

και με τ' αριστερό, το Μαρόκο και τη Λιβύη.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Έχεις ακούσει, ρε, για ευτυχισμένον αλλοίθωρο;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Όχι. Όμως, αυτός ο τόπος

είναι δικός σου... και δικός σου!

Θα εξελιχθείς, το λέει η προφητεία,

σε χαρισματικόν ηγέτη.

Θα γίνεις Λουκανικός ο Μέγας.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Έχει, στο Θεό σου, ξανασυμβεί

στην Ιστορία

να ονομαστεί Μέγας ένας Λουκανικός;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Μια προϋπόθεση υπάρχει

για να ονομαστεί ένας Μέγας,

να είναι παλιάνθρωπος,

παιδί της πιάτσας και κάθαρμα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Δε μου αξίζουν τέτοια μεγαλεία.

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Πως μπορείς να το λες

ότι δεν σου αξίζουν;

Μήπως έχεις επιδείξει στο παρελθόν
καλή διαγωγή;

Μήπως είχες γονείς, παρ' ελπίδα,
καλούς πατριώτες και τίμιους;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Όχι, στ' ορκίζομαι

ανιόντες και κατιόντες συγγενείς

είναι καθίκια και λεχρίτες.

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Ε, λοιπόν, είσαι κωλόφαρδος, φιλέ.

Διαθέτεις τις καλύτερες συστάσεις
για να γίνεις ηγέτης.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Ναι, αλλά, καλέ μου άνθρωπε,

εγώ δεν σκαμπάζω τίποτα από τέχνες.

Είμαι σχεδόν αναλφάβητος, διαβάζω συλλαβιστά.

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Το ότι διαβάζεις συλλαβιστά

είναι αρνητικό στοιχείο.

Αν θες να κυβερνήσεις τις μάζες,

ούτε μόρφωση χρειάζεται, ούτε τιμιότητα.

Φτάνει να'σαι αγράμματος τελείως
και λέρα.

Λοιπόν, για να τελειώνουμε:

Μη μουντζώσεις την καλή σου τύχη,

μην προσβάλεις το Θεό.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Και τι λέει η προφητεία για μένα;

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Ωραία πράγματα. Λίγο σκοτεινά

και περίπλοκα, αλλά γι' αυτό το λόγο, σοφά:

«Όταν αρμέξει και με νύχια γαμψά γραπώσει

ο αετός των τομαριών το ηλίθιο φίδι που πίνει αίμα,

τότε το σκορδοστούμπι, ο κωλόβλαχος,

θα γίνει μπουχός.

Ο Θεός προσφέρει τον θρόνο

στους πατσατζήδες,

με την υποχρέωση να πάψουν

να πουλάνε λουκάνικα παστά».

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:

Τι σχέση έχω εγώ με αυτές τις μαλακίες;

Για ρίξε μου μιαν εξήγηση.

Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:

Ο αετός των τομαριών
είναι ο κωλόβλαχος. Γκέγκε;
ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:
Και τα γαμψά νύχια;
Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:
Εννοεί, αρπάχτρα.
ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ:
Και το φίδι;
Α' ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ:
Ηλίου φαεινότερον. Το φίδι δεν είναι μακρουλό,
με το συμπάθιο;
Και δε μοιάζει με λουκάνικο;
Αίμα δεν πίνει, και το φίδι και το λουκάνικο;
Τι λέει, λοιπόν, η προφητεία;
Λέει πως ο αετός των τομαριών
θα συντρίψει το φίδι,
μόνον, αν κατορθώσει να το ξελογιάσει
με την απάτη και το γλείψιμο.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ – («Εκκλησιάζουσες»):
Επί γυναικείας διακυβερνήσεως, δεν πρόκειται
να γίνουν τέτοια παρατράγουδα.
Όλοι θα τα έχουν όλα σε αφθονία, καθένας θα μεθά
και θα φορεί στεφάνι στο κεφάλι και θα κρατάει,
φεύγοντας, πυρσό.
Οι γυναίκες στα σοκάκια θ' ανταμώνουν, όσους από το
γλέντι επιστρέφουν κι έτσι θα τους προσφωνούνε:
«Κοπιάστε, καλέ, διαθέτουμε μπάνικο θηλυκό»
Άλλη από το χαγιάτι θα τους λέει:
*«Λευκή και άσπιλη σαν το χιόνι η κορούλα μου, όμως
Πρώτα θα τον βάλεις στη μαμά της».*
Οι κακάσχημοι θα παίρνουν στο κατόπι τους ωραίους
και τους μπάνικους και θα λένε:
*«Μη βιάζεσαι, φιλαράκο . Δε γίνεται τίποτα.
Ο νόμος προβλέπει για τους κακομούτσουνους,
τους αλλοίθωρους και τους πλακουτσομούτες
να πηδάμε πρώτοι.
Αν δεν βαστιέστε, κάντε τη χούφτα σας μουνί
να ξαλαφρώσετε»!*
Σας αρέσουν, λοιπόν, τα σχέδια μου;

Χορός – («Ορνιθες»)

Χορός Μεικτός

Μετά το μέγα Μηδέν
υπήρξε πρώτα το χάος,
η Νύχτα, το σκοτεινό
και κατάμαυρον Έρεβος
κι ο Τάρταρος, σαν το βαθύ
πηγάδι.
Δεν υπήρχαν ούτε γης
ούτε ουρανός ούτε κι αέρας.
Μέσα στην πλατυτέρα
κοιλιά του Ερέβους
η Νύχτα με τα μελανά φτερά
χωρίς να τη
σπέρμα
γέννησεν ένα Αβγό.
Στο πλήρωμα του χρόνου
μες απ' τ' Αβγό
ξεπήδησεν ο ποθοπλάνταχτος
ο Έρωτας,
που μοιάζει με τον σίφουνα
και λαμπυρίζουν τα χρυσά φτερά
στον ώμο του.
Ο Έρωτας έσμιξε μες τον βαθύν,
τον σκοτεινό τον Τάρταρο
με το φτεροπόδαρο Χάος
ύστερα κλώσησε τη γενιά
των πουλιών
και την έφερε πρώτη
στο πάμφωτο σύμπαν.
Πριν γεννηθούν τα πουλιά
δεν υπήρχε στο σύμπαν αθάνατος
κανείς.
Ο Έρωτας ανάμειξε
τα πάντα.
Έτσι καθώς το ένα τ' άλλο
σμίζανε,
γεννήθηκεν ο ουρανός,
οι θάλασσες, η γη
και τ' αθάνατο γένος
των μακάριων θεών.

Χορός – («Θεσμοφοριάζουσες»)

Χορός Γυναικείος

Τιμώντας την πανηγύρι
τα μυστικά των γυναικών τα ήθη
και την τελετουργία της γιορτής,

ας στήσουμε σεμνό χορό
τ' απόκρυφα τελώντας τα μυστήρια
της θυγατέρας Περσεφόνης
και της μητέρας Δήμητρας.
Οι πάντες νηστεύουν
ακόμα κι ο πεινάλας καλλιτέχνης
που ζωγραφίζει τα καρβέλια πράσινα·
νηστεύει, γιορτάζει κι αυτός,
προσεύχεται
να δώσουν οι θεοί
ν' αντέχει τη νηστεία του
ολόκληρο το χρόνο!
Όρμα στ' αλώνι του χορού
χτύπα στη γη τη φτέρνα
βάλε στην απαλάμη σου
το χέρι τ' αλλουνού
βάλε στην κούπα μουσική
και το ρυθμό της κέρνα.
Μ' ανάλαφρο βηματισμό
σα σιγανό κυματισμό
ψηλά το πόδι πέτα
και με γερό στροβιλισμό
ξεδίπλωσε τον κυκλικό χορό
και με το μάτι σου γλαρό
τη μουσική χαιρέτα.

Ψάλε τον ύμνο στους θεούς
και βάλε στη φωνή καημούς
βάλε καημούς, βάλε μεράκι
βάλε τη γλύκα του μελιού
και την απάδα του κρασιού
βάλε και τους ψιθυρισμούς
που στέλνει τ' αεράκι.

Σ' αυτό τον ιερό χορό
αρσενικό και θηλυκό
κοινή μια μοίρα τα ορίζει
και μες στον κύκλο του χορού
αρσενικό και θηλυκό
δεν ξεχωρίζει.

Άντρες, γυναίκες και παιδιά
με το ρυθμό μεθάτε
και με το φιδωτό χορό
σεμνό, συρτό και ταπεινό
τις έγνοιες σας ξεχνάτε.

Με το γλυκό τραγούδι
μέθα
μέθα και το θεό

ρούφα σαν το βυζασταρούδι
κρασίν απ' τον ασκό.

Για το λυράρη χόρεψε το Φοίβο
και την παρθένα τη φαρέτρα
της Αρτέμιδος.

Απόλλωνα χαίρε και πάρε με
ρίξε τα βέλη σου και λάβωσέ με.

Υμνείτε και την Ήρα την Παντάνασσα
που της μητρότητας τον κόλπο ξεκλειδώνει
του γάμου τις λαμπάδες ευλογεί
και στους γαμήλιους χορούς
γλεντά και ξεφαντώνει.

Καλώ και τον τσοπάνο τον Ερμή
τον Πάνα και τις όμορφες τις Νύμφες
να' ρθουν και να γλεντήσουμε μαζί
με γέλια και τρελές χαρές
τις αξημέρωτες τις νύχτες.

Έλα και πιάσε πρώτη το χορό
και σου κρατώ μαντήλι
νηστεύουμε το φαγητό
μα θα χορτάσουμε χυμό,
της λησμονιάς ναρκωτικό,
πατώντας το σταφύλι.

Έλα και λύγισε τη μέση
πάρε στροφές κι άλλες στροφές
πάνω στα δάχτυλα, στα νύχια·
και βάλε στο χορό μπροστάρη
στεφανωμένο με κισσό
το Βάκχο με το γιοματάρι
που συντροφεύει το χορό
και τα ξενύχτια.

Έλα, Διόνυσε,
υιε θεού και της Σεμέλης
που τρέχεις στα βουνά
και χαίρεσαι
ό, τι ποθείς και θέλεις.

Έλα, Διόνυσε,
που χαίρεσαι να τραγουδάς τον έρωτα,
έλα και χόρεψε
τον βακχικόν οιστρήλατο χορό
ευοίν, ευάν
μεθώντας αξημέρωτα
ο Κιθαιρώνας αντηχεί
το γλέντι σου

κι αντιλαλούν οι λόγγοι,
μοσχομυρίζουν τα βουνά,
το χόρτο λούζεται στο φως,
πλαγιάζουν γης κι ο ουρανός
κι ακούγονται παντού πνιχτά
της ηδονής οι βόγγοι.
Όπου χορεύεις και πατάς
κισσός φυτρώνει
κι όπου γελάς κι όπου κοιτάς
ο μέγας ο Φαλλός φουντώνει.

Χορός – («Οιδίποδας επί Κολωνώ»)
Χορός Μεικτός

Όποιος ποθεί τα μεγαλεία της ζωής
και το μέτριο βίο χλευάζει
αγροίκος φαντάζει στα μάτια μου.
Πληθαίνουν οι μέρες
και συσσωρεύονται πολλά
στις γειτονιές της λύπης·
στάλα χαράς πουθενά
κι όταν ακόμη κανείς
τις περιττές ανάγκες του χορτάσει.
Ακριβοδίκαιος ο Άδης και μοιραίος
θα φέρει κάποτε το θάνατο
το Χάρο τον ανέραστο,
τον ατραγούδιστο,
το Χάρο τον αχόρευτο.
Το τέλος.

Μέγα καλό και πρώτο
να μην έχει ποτέ του κανείς γεννηθεί,
το δεύτερο καλό,
αφού γεννήθηκε,
να πάει γρήγορα εκεί
απ' όπου ήρθε.
Όσο βαστούν τα νιάτα,
σέρνονται στο κενό και στην αστοχασιά.
Η περιπέτεια του βίου
δεν ξορκίζει
κανένα κακό·
βαρύς κάματος της κάθε μέρας.
Φόνοι και ταραχές,
διχόνοιες κι αμάχες
κι ο φθόνος ο πολύς.
Και τέλος καιροφυλακτεί
κι ακάθεκτο χυμάει καταπάνω μας
της μοναξιάς το γήρας,
της ανημπόριας, της ερημιάς,
συγκάτοικο με τη παντοτινή

τη δυστυχία.

Χορός – («Κύκλωπας»)

Χορός Μεικτός

Ευτυχισμένος ο γλεντοκόπος
που ρουφάει το χυμό
του σταφυλιού
και παρέα μ' ένα φίλο
στρωματσάδα κι αραχτός
ξεφαντώνει
με τσουλούφι μυρωμένο
λεβάντα και βασιλικό
και πλάι του μια πουτανίτσα
γαργαλιέται και καυλώνει·
πότε πότε τη χαϊδεύει
και της λέει:
«Θα μου την ανοίξεις
τη χνουδάτη σου πορτίτσα;»